

Jordi Carbonell i de Ballester

Barcelona, 23 d'abril de 1924 - 22 d'agost de 2016

NÚRIA BORT I PIÉ

Responsable de Diccionaris d'Enciclopèdia Catalana

Filòleg, historiador de la literatura i polític. En el període 1946-1956 exercí com a secretari redactor de l'Institut d'Estudis Catalans, de la Secció Filològica del qual fou nomenat membre adjunt (1972), numerari (1982) i emèrit (1994). Del 1989 al 1995 en fou secretari i, del 1991 al 1996, fou director de l'Oficina d'Onomàstica. Professor a la Universitat Autònoma de Barcelona de 1969 a 1972.

Fou director de la *Gran Enciclopèdia Catalana* de l'any 1965 al 1971. En aquests anys d'inici del projecte, va ser determinant el seu convenciment que la GEC havia de donar compte del conjunt del coneixement i que, per tant, la cultura científica (el responsable d'aquesta secció va ser el científic i professor d'universitat, i més tard polític, Heribert Barrera) havia de tenir el mateix pes que la humanística; que la GEC havia de defensar la idea de Països Catalans, i que havia d'ampliar i consolidar el vocabulari tècnic i científic català de manera que fos útil per a l'ús quotidià, periodístic o científic.

Amb aquests objectius, va distribuir el nivell d'informació sobre àrees geogràfiques o culturals en cercles concèntrics amb els Països Catalans com a centre. La densitat relativa de la informació de cada cercle estava determinada per dues variables: el valor intrínsec i la importància relativa, per proximitat o relació, respecte als Països Catalans. D'aquesta manera, a la GEC Ramon Llull tindria un article més llarg que Cervantes i també Barcelona, València i Palma tindrien articles més llarg que París, Madrid o Roma. A més, el criteri de perspectiva dels Països Catalans havia de fer que, en els articles en què fos pertinent, es parlés de l'afectació del tema als Països Catalans. I, finalment, calia donar una importància més gran als termes científics que la que se'ls havia atorgat en altres obres semblants.

El grup inicial de col·laboradors que va reunir amb l'ajut d'Enric Lluch estava format per la filòloga Glòria Galera i Monegal, la filòloga i traductora Núria Aramon i Stein, el filòleg i escriptor Josep Maria Ferrer i

Font: Institut d'Estudis Catalans. Fotografia: Jordi Pareto

Jordi Carbonell

Ferrer, el filòleg i historiador Joan-Lluís Marfany, la filòloga i traductora Hortènsia Curell i Sunyol (1923-2005), Assumpta Bachs i Domènec Aguilar. Plantejada com una obra de servei al país, els equips interns de treball i el nombre de col·laboradors externs van anar creixent fins a esdevenir una obra col·lectiva que responia, tal com diu Jordi Carbonell mateix a la introducció del primer volum de la GEC, a «l'esforç d'una generació d'intel·lectuals catalans per a crear una obra de referència que correspongués a la present situació cultural, social i econòmica dels Països Catalans». ✿